

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 147. Quis sit parochus proprius in ordine ad Matrimonium contrahendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

matrimonium, sentiunt communius gravissimi AA. Sanch. *cit. d. 18. num. 18. 28. & seq.* Pirh. *num. 11.* Castrop. *cit. num. 4.* citatis Rebell. *L. 2. q. 7. f. 3.* Cönnick. *d. 27. du. 1. num. 10.* Gutt. *c. 61. num. 12.* Gasp. Hurtad. *d. 5. de matrim. diff. 5. num. 15.* Ratio præter adductam Resp. præced. sumitur ab aliis contractibus. Sic enim potest quis (nisi lex aliqua particularis obstat) proficisci ex loco proprii domicilii ad alium locum ex intentione (v. g. quia id sibi commodum & utile) celebrandi ibidem contractum, v. g. venditionem juxta formam & ejus valorem in eo loco præscriptum; cur non igitur etiam se quis conferre potest aliò ad contrahendum ibi matrimonium juxta formam ad validè contrahendum illud ibidem præscriptam; cum nulla lex id veter. Ad hæc non committitur fraus (quæ nulli patrocinari debet) ab eo, qui utitur jure suo juxta *reg. nullus. ff. de reg. juris.* Hoc verum, peccare hujusmodi graviter, uti & ipsi incolæ talis loci, contrahendo clandestinè. Unde & propterea etiam à Principibus sæcularibus Juris Ecclesiastici adjuvandi gratiâ puniri possunt. Sanch. *L. 3. d. 47. num. 13.* Engels. *loc. cit. Arg. c. excommunicamus. de heret. c. decernimus. de sent. excom. in 6.* Quin & licet in hoc agant fraudulentè, dum ideo clandestinè contrahunt, ut v. g. relicta priore sponsâ contrahere possint cum alia; non tamen peccant in hoc, aut agunt fraudulentè, quòd intendant negligere, seu declinare formam Tridentini in eo loco, in quo ea non est necessaria ad valorem matrimonii. Pirh. *cit. num. 11.*

5. Quod huic sententiæ opponi solet, illud est; quòd, ut habet Card. de Lugo. *in resp. mor. L. 1. du. 36.* Barb. *de Paroch. c. 21. nu. 26.* Bossius *de contract. matrim. c. 1. §. 29.* Congregat. Card. interrogante Archiepiscopo Colonienfì, consulta super validitate istiusmodi matrimoniorum responderit, se censere contrahi hac ratione invalidè, saltem si cum fraude fiat. Hoc responsum eorum oblatum Papæ, per decretum Urbani VIII, 16. August. 1627. autoritate Apostolica approbatum & confirmatum sit. Item, quòd idem responsum à Congregat. Card. testetur Rypæ. *L. 4. consult. 6.* uti & responsum pro invaliditate talium matrimoniorum à facultate Theologica Viennensì ait Gobat. *in Theol. experim. tr. 10. num. 467.* Ad quæ responderi aliud non potest, quàm legem illam declaratoriam ex eo nondum videri obtinere, tum quòd necdum publicata sit authenticè etiam in curia Principis; tum quòd non constet, saltem morali certitudine, de tali publicatione, quòd ad vim obtinendâ robar apud fideles necessarium esse ait Krimer *in L. 4. decret. num. 644.* ex Carden. *in crisi Theol. ad sent. prohibitas ab Innoc. XI. disert. 1. c. 11. num. 198.* Quòd si tamen dicta declaratio revera vim obtinet, pro ea facere videtur, quòd in *L. hoc modo. de condit. & demonstr.* notanter constitutum sit, nimirum ut, si per fraudem præjudicetur legi Reipublicæ utili, ipso jure rescindatur, quòd fraudandæ legis gratiâ factum est. Lex verò illa irritans Trident. tanta virorum præstantissimorum deliberatione concepta negari nequit utilissima, quæ revera fraudari videtur per talem ad loca illa recessum, & si id permittatur, validaque habeantur talia matrimonia, aperitur janua raptibus, adulteriis, priorum sponsalium injustis dissolutionibus, cum ingente sæpe parentum aliorumque interesse habentium præjudicio;

ac denique, quòd jure suo uti dici non possit, qui legem defraudare conatur.

Quest. 146. Quid dicendum de matrimoniis celebratis in locis Hæreticorum & infidelium.

1. Resp. primò: Si in iis locis nunquam promulgatum est Trident. sine dubio valent matrimonia ibi à fidelibus & Catholicis contracta sine Pastore & testibus; idque sive ibi commorentur permanentè, sive per modum transitus. Sanch. *cit. d. 18. num. 35.* Pirh. *num. 12.* constat ex dictis; quia Trident. decretum irritans matrimonia clandestina ligat solum ratione territorii & Parochiæ, ubi illud promulgatum & usu receptum.

2. Resp. secundò: Si verò in iis locis aliquando promulgatum & receptum fuit Trident. & consuetudine contraria non abrogatum (dum enim consuetudine denuò abrogatum, tantum est, ac si ibi nunquam promulgatum. Castrop. *num. 3.* Sanch. *d. 18. num. 1.* & alii juxta *c. 1. de treuga & pace*) & ibi nulli sint Parochi, vel expulsi ab Hæreticis, aut licet sint, penitus ignorantur, aut justus non est ad eos accessus, valere matrimonia ab iis celebrata sine Parocho & testibus; eò quòd decretum illud Trid. ibidem sit inobservabile, adeoque ad ista matrimonia clandestina se non extendat, ne multa gravia incommoda inde oriantur, tenent Pirh. *cit. num. 12.* citatis Laym. *L. 5. tr. 10. p. 2. c. 40. num. 7.* Tanner. *d. 8. de matrim. c. 8. §. 4.* & Zypso *jur. Pontif. l. 4. num. 16.* Arsdekin. *de matrim. c. 8. §. 4.* Krimer. *num. 647.* Item Cönnick. *d. 27. du. 1. num. 12.* allegans etiam pro hoc declarationem quandam Clem. VIII. quam dispensationem fuisse ait Hurtad. *d. 5. de matr. diff. 3. num. 10.* Nihilominus contrarium censet Castrop. *loc. cit. nu. 8.* quia absolucè deficit forma substantialis à Trid. præscripta. Ad dictam declarationem dicit, non constare de illa authenticè, & esto, constaret, carere tamen publicatione legis.

3. Resp. tertio: Ipsos quoque Hæreticos, ubi in locis promulgati & recepti Trident. vivunt permixti Catholicis in minore numero teneri contrahere matrimonium juxta leges Trid. adeoque contrahere nulliter sine Parocho & testibus, cum per Baptismum in Ecclesiam sint recepti, factique illius subditi, subditi autem rebellis teneatur ad leges sui superioris, affirmat Engels. *h. t. num. 20.* citans Bossium *de matrim. c. 1. §. 24. num. 65.* & §. 28. De cætero infideles degentes inter fideles, sive permanentè, sive transeunter in locis, in quibus viget Trident. validè contrahunt non observato decreto Trid. cum non subsint legibus Ecclesiæ, & decretum illud sit lex merè ecclesiastica, & ut talis recepta à Principibus Christianis. Sanch. *L. 3. d. 17. nu. 8.* Pirh. *l. c.*

Quest. 147. Quis sit Parochus proprius in ordine ad matrimonium contrahendum.

1. Resp. primò: Est non solum ille, ut voluit Spin. *in specul. testam. gl. 15. n. 41.* Henriq. *L. 11. de matr. c. 3. n. 3.* Rodriq. *Tom. 1. sum. c. 219. n. 6.* & c. in cujus Parochiâ habes domicilium seu habitationem animo ibi perpetuò manendi, dum commodior se non obtulerit sed etiam, in cujus Parochia decer-

decer-

decernis majore parte anni morari, animo postea ad proprium domicilium remigrandi, ut contingit in scholaribus, mercatoribus, mercenariis locantibus suas operas; quia ex tali habitatione acquiritur quasi domicilium, ibique conveniri quis potest juxta *L. heres absens. ff. de judic. & L. 2. c. ubi de crimine agi oportet*. Habitatio autem constituens quasi domicilium sufficiens est ad constituendum Parochianum. Arg. *c. fin. de Parochiis*. & praxis recepta, quâ scholaribus & mercenariis diu habitantibus in Parochia aliqua solus illius Parochus ministrat Sacramenta Eucharistiæ extremæ unctionis. Ita tenent Sanch. *L. 3. d. 23. an. 12*. Gutt. *de matr. c. 63. an. 13*. Castrop. *p. 13. §. 9. n. 9*. contra Pont. *L. 5. c. 15. §. 1*. docentem illum quoque esse Parochum proprium ad contrahendum matrimonium, in cuius Parochia quis moratur etiam transeunter; eò quòd & is sit proprius Parochus peregrinorum, aliorumque hospitem respectu Eucharistiæ, & confessionis Sacramenta ministranda. Quam sententiam nullam habere probabilitatis speciem, ait Castrop. eò quòd repugnet receptæ praxi, & secum vehat gravissima incommoda, dum quilibet fugiens sui domicilii Parochum, contrahere posset matrimonium coram Parocho cujusque loci. Quòd autem Parochus commorantibus in sua Parochia vel illac transeuntibus peregrinis ministrare possit dicta Sacramenta, id fit ex speciali delegatione Papæ in favorem peregrinorum ob horum Sacramentorum necessitatem. Porro non requiritur, ut quis de facto habitet in tali Parochia, sed satis esse, quòd dicto animo commorandi majore parte anni ibi habitare incipiat, astringit Castrop. *n. 10*. cum Sanch. *l. c. n. 14*. neque inconveniens sit, posse aliquem contrahere coram duplici Parocho, uno domicilii propriè talis, & alio diurnæ habitationis seu quasi domicilii, sicut ab iisdem suscipere potest Sacramenta Confessionis, & Eucharistiæ. Sanch. *d. 24. nu. 5*. Castrop. *cir. n. 10*. Gutt. *c. 64. n. 4*.

2. Resp. secundò: Illorum, qui nec domicilium propriè tale, nec quasi tale habent, sed modò hic, modò illic subsistunt, & hinc inde vagantur, Parochus proprius est, in cuius Parochia transeunter demorantur. Sanch. *d. 25. n. 23*. Castrop. *n. 11*. Gutt. *d. 25. n. 2*. & 14. qui idem censent de iis, qui deserto domicilio proprio, ad novum acquirendum extra civitatem illam proficiscuntur; eò quòd, dum sunt in via, censendi sint vagi, vel quasi vagi. Ubi illud notandum diligenter, Parochum sub peccato mortali teneri prius petere ab ordinario suo licentiam tales vagos copulandi juxta Trident. *sess. 24. c. 7*. quod ipsum verum esse, etiam si unus tantum contrahentium sit vagus, notat cum Sanch. *l. c.* & Gutt. *l. c. n. 8*. Castrop. *l. c.* qui pariter notant in ordine ad obligationem illam, petendi veniam, illum non censeri vagum, qui ex una Parochia vel oppido domicilium mutavit, & in aliam Parochiam transit, animo non ibi permanendi, sed habitationem commodiorem inquirendi; cum is notus sit in Parochia, in qua diu habitavit; adeoque ibi fieri possint denunciations, cessetque finis, ob quem Trident. præcipit Parochis, ne vagos copulent sine licentia ordinarii.

3. Resp. tertio: Parochus proprius Hæreticorum in ordine ad assistendum licitè eorum matrimonii est Parochus Catholicus, in cuius Parochia degunt, cum id non sit prohibitum illi, neque ratione communicationis cum Hæreticis; quia hi non sunt vitandi post *extrav. ad evitanda*, neque in facris, neque in politicis, nisi sint nominatim de-

nuntiari; neque propter irreverentiam, quæ infertur Sacramento, quod Hæretici indignè recipiunt; cum Parochus non sit minister hujus Sacramenti. Laym. *L. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 5*. Et ex eo Pith. *n. 21*.

Quæst. 148. Quis præter Parochum sit ordinarius valens assistere matrimonii, & dare licentiam.

Resp. Est imprimis Papa respectu omnium Christi fidelium. Dein Legatus Papæ in provincia suæ legationis; quia potest in ea, quæ Episcopus. Sanch. *L. 3. d. 28. n. 8*. Gutt. *d. 66. n. 10*. Castrop. *p. 11. n. 1*. Pith. *l. c. n. 20*. Tertio Cardinales respectu subditorum Ecclesiæ sui tituli; cum ibi habeant jurisdictionem quasi Episcopalem. Nav. *L. 4. consil. cir. de sponsalibus. consil. 47*. Castrop. *l. c.* Gutt. *n. 9*. Sanch. *n. 7*. Quarto Archiepiscopus respectu subditorum suæ Archidiecesis; non verò respectu subditorum suorum suffraganeorum; quia non est ordinarius illorum, nec jurisdictionem in eos habet. Castrop. Pith. *l. c. cir. nisi dum actu visitaret suffraganeos; censetur enim eo tempore ordinarius*. Sanch. *n. 3*. & 4. Suar. *Tom. 4. in 3. p. d. 25. f. 1. n. 14*. Castrop. *l. c.* Vel etiam dum extra tempus visitationis, denegat ab Episcopo licentiâ, causa ad eum devoluta per appellationem, tunc enim causâ cognitâ latâque sententiâ, cui locus appellationis non est, poterit ei matrimonio assistere, vel licentiam assistendi concedere alteri. Sanch. *L. 3. d. 28. n. 4*. Gutt. *c. 66. n. 3*. Castrop. *l. c.* Quinto Episcopus, ut constat, Sexto Prælati alii habentes territorium proprium, in quo jurisdictionem quasi Episcopalem privativè ad Episcopum exercent, etiam in subditos sæculares; cum & hi respectu suorum subditorum veniant nomine ordinarii. Sanch. *n. 6*. Gutt. *n. 6*. Pith. *n. 20*. Castrop. *cir. n. 1*. Septimò Vicarius Generalis Episcopi in spiritualibus, etiam sine speciali mandato Episcopi, per seipsum assistere potest matrimonio sibi subditorum; quia & ipse est ordinarius, habetque unam eandemque cum Episcopo jurisdictionem. Barb. *de pot. Episc. alleg. 32. n. 117*. Gutt. *n. 12*. Castrop. *n. 3*. Pith. *l. c.* Sanch. *L. 3. d. 29. n. 18*. Pont. *L. 5. c. 11. n. 1*. Posse & illum per se ipsum assistere matrimonio, non secus ac Parochus, etsi Sacerdos non sit, astringit Barb. *l. c.* & quem citat, Pont. *l. c. n. 17*. contra Sayr. Nav. Genedo & alios apud Barb. ad quos accedit *c. de Luca ad Trident. d. 26. n. 20*. Potest sententia Barbosa firmari ex hoc, quòd non minus sit ordinarius quàm Parochus, & sit Parochus Parochorum totius diecesis sicut Episcopus. Poterit quoque sine speciali mandato Episcopi, & licet Sacerdos non sit, dare alteri (modò si Sacerdos sit) facultatem assistendi matrimonii; quia, ut dictum, venit nomine ordinarii. Castrop. Sanch. *l. c. cir. Barb. nu. 177. c. de Luca l. c.* & sic habet praxis quotidiana. Unde jam etiam Vicarius foraneus, quia non est ordinarius, nisi fortè sit Parochus, assistere per tenet matrimonio, aut licentiam ad hoc concedere alteri, nisi sit id specialiter commissum. Castrop. *l. c. n. 4*. Sanch. *l. 3. d. 29. num. 20*. Gutt. *c. 67. nu. 16*. Octavo Capitulum sede vacante; cum in omni jurisdictione succedat Episcopo. Sanch. *d. 28. nu. 5*. Pont. *l. 5. c. 10. n. 4*. Barb. *l. c. p. 2. alleg. 32. n. 132*. Pith. Castrop. *l. c. cir.* Ac denique Vicarius Capituli sede vacante, Castrop. *l. c. n. 4*. Dian. *p. 8. tr. 8. resol. 49*. Pont. *l. c.* Et posse illum, etsi Sacerdos non sit, assistere eidem per seipsum non minus quàm Parochum